

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/149/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119367005
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:6119367005.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Martiny Mochnáčovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v právnej veci žalobcu: Q. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXXX/XX, XXX XX E.-Q., zastúpeného Mgr. Ľubošom Kráľom, advokátom, so sídlom M. I., XXX XX E., proti žalovanému: E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, XXX XX E., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária M2 Legal s. r. o., so sídlom Zvolenská 4014/31, 036 01 Martin, IČO: 53 057 368, o zaplatenie sumy 178.650,16 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 24C/80/2019-249 zo dňa 03.06.2020, takto

rozhodol:

Odvolanie žalovaného proti výrokom I. a II. rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 24C/80/2019-249 zo dňa 03. 06. 2020 o d m i e t a .

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 24C/80/2019-249 zo dňa 03. 06. 2020 vo výrokoch III. a IV. p o t v r d z u j e .

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd vylúčil na samostatné konanie vzájomnú žalobu žalovaného (výrok I.). Zároveň zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania (výrok II.). Žalovanému tiež uložil povinnosť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 178.650,16 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy vo výške 167.836,20 Eur od 11.09.2019 do zaplatenia (výrok III.). O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu 10.09.2019 domáhal, aby súd vydal rozsudok, v ktorom by uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 178.650,16 Eur s príslušenstvom. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca so žalovaným uzatvoril zmluvu o rozpustení združenia (správne má byť uvedené Dohoda o rozpustení združenia s názvom „ZDRUŽENIE KUZMA“ - poznámka odvolacieho súdu; ďalej aj „Dohoda“ alebo „Dohoda o rozpustení združenia“), ktorou medzi sebou strany sporu vyporiadali majetok získaný výkonom spoločnej činnosti združenia, v ktorom sa pôvodne združili. Na základe tejto Dohody sa žalovaný zaviazal nahradiť žalobcovi polovicu zaplatených splátok úveru poskytnutého bankou tomuto združeniu. Žalovaná suma predstavuje nárok žalobcu na náhradu splátok uvedeného úveru zaplatených žalobcom za obdobie mesiacov september 2019 až august 2019 a pozostáva zo sumy zaplatených splátok vo výške 307.836,20 Eur zníženej o sumu náhrady, ktorú žalovaný žalobcovi poskytol vo výške 140.000,00 Eur. Žalovaná istina tak predstavuje sumu 167.836,20 Eur a úroky z omeškania z jednotlivých náhrad vyčíslených ku dňu 10.09.2019 vo výške 10.813,96 Eur.

3. Žalovaný sa v sa v priebehu konania k žalobe vyjadril tak, že žalobca nepreukázal v tomto spore výšku záväzku vyplývajúceho z úverovej zmluvy, na základe ktorej bol žalobcovi ako účastníkovi uvedeného združenia poskytnutý predmetný úver a ani použitie poskytnutého úveru na nadobudnutie majetku združenia. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 09.03.2020 žalovaný navrhol, aby súd prvej inštancie prerušil konanie z dôvodu, že prebieha iné konanie, v ktorom sa žalovaný proti žalobcovi domáha vydania účtovnej dokumentácie uvedeného združenia, po vydaní ktorej by bol schopný predložiť dôkaz o tom, že žalobca predmetný úver nepoužil na nadobudnutie majetku združenia.

4. Citujúc ust. § 164 CSP konajúci súd uviedol, že toto konanie neprerušil, nakoľko sa nestotožnil s názorom žalovaného, že prebieha iné súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie súdu v tomto konaní. Ak by aj súd dospel k záveru, že v tomto spore je potrebné vykonať dôkaz účtovnou dokumentáciou uvedeného združenia, má procesné prostriedky na vykonanie takéhoto dokazovania aj bez toho, aby bola účtovná dokumentácia vydaná žalobcom žalovanému.

5. Nadväzne súd prvej inštancie vykonal v prejednávanej veci dokazovanie spisom Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/256/2016, z ktorého mal preukázané, že v označenom konaní i v aktuálne prejednávanom spore vystupujú identické subjekty - strany sporu a tiež, že predmetom sporu sp. zn. 5C/256/2016 je nárok žalobcu na náhradu polovice splátok predmetného úveru, zaplatených žalobcom za obdobie mesiacov jún 2016 až júl 2016, vyplývajúcich z uvedenej Dohody o rozpustení združenia. Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 5C/256/2016-398 zo dňa 14.03.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/152/2019-464 zo dňa 28.11.2019, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 06.02.2020, súd uložil žalovanému povinnosť poskytnúť žalobcovi túto náhradu. Pri svojom rozhodovaní v označenom spore súd vychádzal z toho, že uvedený úver bol použitý na nadobudnutie majetku združenia, a teda žalovaný ako účastník tohto združenia je zaviazaný spoločne a nerozdielne na vrátenie tohto úveru a že na základe zmluvy o rozpustení združenia sa zaviazal žalobcovi nahradiť polovicu jeho splátok.

6. Následne citujúc ust. § 230 CSP súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/256/2016 súd už právoplatne rozhodol spôsobom uvedeným vyššie. Vyriešenie tzv. predbežných otázok (konkrétne platnosti uzavretej Dohody o rozpustení združenia, použitia predmetného úveru na nadobudnutie majetku uvedeného združenia, záväzku žalovaného spoločne a nerozdielne vrátiť tento úver a záväzok žalovaného nahradiť žalobcovi polovicu jeho splátok), ku ktorým okresný súd dospel v označenom rozhodnutí, tak predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci a súd ju nemôže prejednávať znova. Z uvedeného dôvodu v aktuálne prejednávannej veci Okresného súdu Martin sp. zn. 24C/80/2019 súd už nemôže tieto otázky riešiť znova, považuje ich za preukázané, a preto o nich nevykonal ďalšie dokazovanie. Prvoinštančný súd tak mal preukázanú dôvodnosť základu uplatneného procesného nároku žalobcu. Vo vzťahu k výške tohto nároku žalovaný žiadnym spôsobom nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, a preto ich konajúci súd vyhodnotil ako nesporné a vo vzťahu k tejto výške tiež nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie.

7. Ďalej okresný súd uviedol, že podaním, doručeným do jeho elektronickej schránky dňa 02.06.2020 o 16.18 hod. a osobne na pojednávaní, konanom dňa 03.06.2020, žalovaný vzniesol tzv. kompenzačnú námietku, ktorou proti pohľadávke, ktorá je predmetom tohto sporu, započítal svoju pohľadávku vo výške žalovanej sumy. S poukazom na ust. § 153 ods. 1 CSP však súd prvej inštancie neprihliadol na uvedenú kompenzačnú námietku žalovaného konštatujúc, že táto nebola žalovanou sporovou stranou uplatnená včas. Žalovanému bola totiž žaloba doručená dňa 05.10.2019 spolu s vydaným platobným rozkazom, proti ktorému podal žalovaný odpor a následne mu konajúci súd dňa 03.01.2020 doručil vyjadrenie žalobcu k tomuto odporu a vyzval ho, aby sa k nemu vyjadril a uviedol ďalšie skutočnosti a označil dôkazy na svoju obranu a poučil ho, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť a o následkoch tzv. sudcovskej koncentrácie konania podľa ust. § 153 CSP. Napriek tomu žalovaný svoju kompenzačnú námietku uplatnil v poobedňajších hodinách v deň predchádzajúci pojednávaniu konanému dňa 03.06.2020. Žalovanému teda nebolo umožnené sa k tejto námietke primerane vyjadriť a vzhľadom na popretie jej dôvodov zo strany žalobcu na uvedenom pojednávaní by prihliadanie na ňu vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania a vykonanie ďalšieho dokazovania. Zároveň okresný súd konštatoval, že nebola dôvodná ani námietka žalovaného, že nebol riadne poučený o sudcovskej koncentrácii konania. Súd totiž neposkytuje stranám poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak sú zastúpené advokátom tak, ako je tomu i u žalovanej sporovej strany v tomto spore. Napriek tomu bol žalovaný o sudcovskej koncentrácii konania poučený dňa 03.01.2020 (pozri ods. 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Výzva na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalobcu k podanému odporu spolu s týmto poučením bola žalovanému doručená postupom podľa ust. § 111 ods. 3 CSP, keďže jeho právny zástupca si zásielku, ktorej obsahom bolo toto poučenie, neprevzal v

odbernej lehote. Zároveň konajúci súd akcentoval, že uvedenú zásielku opätovne doručoval právnomu zástupcovi žalovaného, ktorý si ju opätovne v odbernej lehote neprevzal.

8. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti okresný súd konštatoval, že žaloba žalobcu je v plnom rozsahu dôvodná, a preto jej vyhovel. Súčasne podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s použitím § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. spolu so žalovanou istinou priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy náhrady zaplatených splátok odo dňa nasledujúceho po dni, ku ktorému boli vyčíslené úroky z omeškania, ktoré sú súčasťou žalovanej sumy. Súd tiež vyhovel žiadosti žalovaného o uloženie povinnosti zaplatiť žalovanú sumu v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, keď s takouto lehotou vyslovil súhlas žalobca.

9. Záverom okresný súd uviedol, že na pojednávaní, konanom dňa 03.06.2020, si žalovaný vzájomnou žalobou uplatnil voči žalobcovi svoje právo na zaplatenie sumy 178.700,00 Eur s príslušenstvom ako nájomného, ktoré vyplýva z nájomných zmlúv, uzavretých medzi stranami sporu. Túto vzájomnú žalobu však okresný súd v záujme hospodárnosti konania v súlade s ust. § 147 ods. 4 CSP vylúčil na samostatné konanie. Vzhľadom na popretie jej dôvodnosti zo strany žalobcu na uvedenom pojednávaní by prejednanie a rozhodnutie o nej vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania a vykonanie ďalšieho dokazovania súdom, pričom o žalobe žalobcu však bolo možné rozhodnúť už na pojednávaní konanom dňa 03.06.2020.

10. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi ako úspešnej sporovej strane priznal nárok na ich náhradu v celom rozsahu voči žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

11. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Odvolateľ namietal, že okresný súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tiež, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), h) CSP). Žalovaný sa nestotožnil s postupom okresného súdu, ktorý sa s ním vznesenou námietkou absolútnej neplatnosti právneho úkonu - Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016, vysporiadal tak, že poukázal na predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Martin vo veci sp. zn. 5C/256/2016, týkajúcej sa totožných strán sporu, v ktorom si žalobca uplatnil nárok z totožného titulu, ako je to v aktuálne prejednávanom spore. Teória procesného práva totiž vymedzuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb (strán sporu) a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v konaní zúčastňujú tie isté osoby, ako v konaní ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu. V otázke totožnosti predmetu konania sa jedná o totožný nárok (petit), ktorý sa má stať súčasťou výroku rozhodnutia, ak súd žalobe vyhovie. V prípade prekážky veci rozsúdenej sa nemôže o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, rozhodovať znova. Výklad pojmu „tá istá vec“ je pomerne jednotný v tom zmysle, že musí ísť o tie isté subjekty práva, ktoré vystupovali v pôvodnom konaní ako sporové strany a ten istý predmet konania - totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi totožnými subjektmi. Ak mal teda konajúci súd za to, že v súdnej veci sa jedná o prekážku veci právoplatne rozsúdenej, mal podanú žalobu v tejto veci zamietnuť. Okresný súd však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia len vyňal niektoré pre rozhodnutie sporu základné otázky, tzv. predbežné/prejudiciálne otázky a namiesto riadneho odôvodnenia svojho rozhodnutia o týchto otázkach len poukázal na to, že o týchto otázkach súd už právoplatne rozhodol v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 5C/256/2016 konštatujúc, že takéto rozhodnutie tvorí prekážku veci rozhodnutej a preto súd v tomto (aktuálnom) spore sp. zn. 24C/80/2019 tieto otázky ich už nemôže posudzovať znova. Podľa názoru žalovaného však takáto právna úvaha nemá oporu v zákone a ani v právnej teórii. Navyše, okresný súd ju ani žiadnym spôsobom neodôvodnil. V zmysle konštantnej judikatúry o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak súd určitú otázku v konaní posúdi prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobudla právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Je tak zrejmé, že súd prvej inštancie pochybil, keď sa žiadnym ďalším spôsobom okrem už uvedeného, (ktorý však vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), nevysporiadal s námietkou žalovaného o absolútnej neplatnosti právneho úkonu - Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016. Zároveň týmto svojím postupom konajúci súd odňal žalovanému právo na spravodlivý proces. Podľa názoru odvolateľa prvoinštančné konanie sa

mu nejaví ako spravodlivé a napadnuté rozhodnutie vykazuje znaky arbitrárnosti. Tým, že sa okresný súd pri prejednávaní sporu odmietol zaoberať otázkou absolútnej neplatnosti právneho úkonu - Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016, keď zároveň vyriešenie tejto otázky je pre rozhodnutie sporu zásadné, nielenže takýmto postupom zaťažil konanie odvolacím dôvodom, ale vytvoril aj procesnú situáciu, v ktorej žalovaný v záujme bránenia svojich práv nemal inú možnosť, len podať voči žalobcovi vzájomnú žalobu, čo i pre neho predstavuje ďalšie zaťaženie poplatkovou povinnosťou. Súd je pritom povinný prihliadať na námietku strany o absolútnej neplatnosti právneho úkonu a má povinnosť ex officio ju skúmať. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu je možné namietať kedykoľvek. V danej súvislosti žalovaný poukázal i na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 5C/256/2016 sa súd vo svojom rozsudku otázkou platnosti/neplatnosti Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016 bližšie nezaoberal. Zároveň odvolateľ namieta i porušenie jeho práva na spravodlivý proces, argumentujúc tým, že napadnuté rozhodnutie trpí nedostatkom dôvodov, na ktorých je založené. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia totiž nereagoval na zásadnú (relevantnú) námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, a preto napadnuté rozhodnutie je prejavom jeho arbitrárnosti (svojvôle), a to nielen s poukazom na ustálenú judikatúru ESLP, ale i Ústavného súdu SR. Navyiac žalovaný namieta aj procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý s odkazom na koncentráciu konania nezohľadnil jeho námietku započítania pohľadávky voči pohľadávke žalobcu uplatnenej žalobou. V priebehu pojednávania vzniesol žalovaný kompenzačnú námietku, ktorou si voči nároku žalobcu uplatnenému žalobou započítal svoju pohľadávku v celkovej výške 178.650,16 Eur k momentu, kedy sa pohľadávky vzájomne stretli. Žalobca so žalovaným dňa 31.12.2013 uzatvorili zmluvu o podnikateľskom nájme hnutelných vecí a zmluvu o prenájme nebytových priestorov. Žalobca ako nájomca sa v tejto zmluve zaviazal uhrádzať žalovanému ako prenajímateľovi ročné nájomné vo výške 22.800,00 Eur a zmluvou o nájme nebytových priestorov štvrtročné nájomné vo výške 8.400,00 Eur, t. j. vo výške 33.600,00 Eur ročne. Obidve zmluvy nadobudli účinnosť dňa 01.01.2014, no žalobca do dnešného dňa neuhradil žalovanému titulom uvedených zmlúv žiadne nájomné. Je tak zrejmé, že žalovanému vznikol nárok na úhradu nájomného za celé obdobie platnosti predmetných zmlúv. V tomto spore si žalovaný započítal nájomné zo zmluvy o podnikateľskom nájme hnutelných vecí vo výške 68.400,00 Eur za roky 2014, 2015 a 2016 (22.800,00 eur x 3 roky) a zo zmluvy o prenájme nebytových priestorov za roky 2014, 2015, 2016 a I. štvrťrok roku 2017 a časť II. štvrťroku 2017 vo výške 110.250,16 eur (33.600,00 x 3 roky + 8.400,00 + 1.050,16 Eur). Súd sa s kompenzačnou námietkou žalovaného vysporiadal v bode 14. a 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku len tak, že táto nebola žalovanou sporovou stranou uplatnená včas. V danej súvislosti žalovaný akcentoval, že okresný súd dňa 03.01.2020 doručoval výzvu predchádzajúcemu právnenému zástupcovi žalobcu, ktorého vyzval na označenie skutočností a predloženie dôkazov a poučil ho o sudcovskej koncentrácii konania a jej následkoch. Táto výzva však bola predchádzajúcemu právnenému zástupcovi doručovaná podľa ust. § 111 ods. 3 CSP, keďže tento ju neprevzal v odbernej lehote. Nový právny zástupca, ktorému žalovaný udelil plnomocenstvo dňa 06.03.2020 sa o tejto výzve nedozvedel, a to z objektívnych dôvodov, nakoľko krátko po udelení plnomocenstva z dôvodu šíriaceho sa vírusu Covid - 19 a s tým súvisiacimi ochrannými opatreniami vlády SR, nebolo možné, aby mu okresný súd sprístupnil spis v prejednáwanej veci.

13. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

14. Uviedol, že z bodu 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že súd prvej inštancie mal na mysli riešenie predbežných otázok, t.j. prejudicialitu v zmysle ust. § 194 CSP. V zmysle stabilnej judikatúry súdov SR platí právna veta: „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením“ (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 44/2010 zo dňa 31.01.2012, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 3/2013 na str. 32 ako R 40/2013). Zároveň žalobca poukazuje ust. § 228 ods. 1 CSP ohľadne subjektívnej záväznosti právoplatného rozsudku pre sporové strany, konkrétne rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 5C/256/2016-398 zo dňa 14.03.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/152/2019-464 zo dňa 28.11.2019, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 06.02.2020. V zmysle teórie práva platí, že skutočnosť, že výrok právoplatného rozsudku už nie je záväzný pre všetky orgány, neznamená nič iné, než to, že akýkoľvek orgán verejnej moci je pochopiteľne viazaný tým, ako vec správne posúdil súd, avšak len medzi danými sporovými stranami (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár: Praha: C. H. Beck, 2016, 835 s.). Žalobca tiež poukázal na princíp právnej istoty v zmysle čl.

2 CSP a i na stabilnú judikatúru Ústavného súdu SR (I. ÚS 564/2012, resp. PL. ÚS 36/95). V súlade s predmetným princípom právnej istoty žalobca dôvodne predpokladal, že súd prvej inštancie, rozhodujúci v tomto spore o nároku žalobcu voči žalovanému v zmysle Dohody o rozpustení združenia za dňa 31.05.2016 ohľadne náhrady polovice splátok úveru za mesiace 09/2016 až 08/2019, rozhodne rovnako, ako rozhodol rozsudkom Okresný súd Martin č. k. 5C/256/2016-398 zo dňa 14.03.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/152/2019-464 zo dňa 28.11.2019, právoplatným dňa 06.02.2020, ktoré riešili nárok žalobcu voči žalovanému ohľadne náhrady polovice splátok tohto istého úveru za mesiace 6/2016 až 7/2016. V súlade s predmetným princípom právnej istoty bol tento predpoklad žalobcu v tomto konaní naplnený a nič na veci nemení ani tá skutočnosť, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na ust. § 230 CSP. Výrok jeho rozhodnutia je vecne správny. Navyše, žalobca akcentoval, že Okresný súd Martin v právoplatne skončenej veci sp.zn. 5C/256/2016 prejudiciálne riešil i otázku platnosti Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016. V prípade posúdenia jej neplatnosti by totiž nemohol žalobe v plnom rozsahu v prospech žalobcu vyhovieť. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku jasne uviedol, na akom základe a pri akom myšlienkovom postupe a právnom zdôvodnení založil svoj právny názor pri vyhovení žaloby v prospech žalobcu. Z tohto pohľadu sa napadnutý rozsudok okresného súdu nejaví byť arbitrárny, resp. taký, ktorý by porušoval právo žalovaného na spravodlivý proces. Aj postup konajúceho súdu, ktorý nezohľadnil námietku započítania pohľadávky žalovaného voči žalobcovi je s poukazom na koncentráciu konania správny a zodpovedá ust. § 167 ods. 4 CSP v spojení s ust. § 153 CSP. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 24C/80/2019-169 zo dňa 05.12.2019 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalobcu k odporu a na uvedenie ďalších skutočností a označenie dôkazov s poučením o sudcovskej koncentrácii konania. Toto uznesenie bolo žalovanému doručené dňa 03.01.2020 postupom podľa § 111 ods. 3 CSP, keďže jeho advokát D. R. si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Žalovaný bol počas celého súdneho konania zastúpený advokátmi (do odvolania plnomocenstvom dňa 06.03.2020 advokátom D. D. R., následne od 06.03.2020 advokátkou E. P. E. a od 01.06.2020 Advokátskou kanceláriou M2 Legal, s.r.o.). Poukazovanie na nemožnosť nahliadnutia do spisu novou advokátkou žalovaného E., ktorá prevzala zastúpenie dňa 06.03.2020 pre šíriaci sa koronavírus, nie je dôvodné, keďže po prevzatí zastúpenia až do vyhlásenia mimoriadnej situácie SR (12.03.2020) a následného prijatia zák. č. 62/2020 (25.03.2020) mala menovaná dostatok času na naštudovanie súdneho spisu. Bez ohľadu na túto skutočnosť, lehota 10 dní na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalobcu a na uvedenie ďalších skutočností a označenie dôkazov v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie č.k. 24C/80/2019-169 zo dňa 05.12.2019 uplynula dňa 13.01.2020. Súd prvej inštancie preto postupoval správne a v súlade so zákonom a sudcovskou koncentraciou konania, keď neprihliadol na ďalšie dôkazy a námietky predložené žalovaným elektronicky do spisu až dňa 02.06.2020, resp. následne na pojednávaní konanom dňa 03.06.2020. Žalovanému teda nebolo upreté žiadne právo na súdnu ochranu. Keďže jeho vzájomná žaloba bola vylúčená na samostatné konanie, bude mať v uvedenom spore dostatočný časový priestor a možnosť preukázať svoje tvrdenia.

15. Žalovaný nepodal vo veci odvolaciu repliku.

16. Ďalšie podania strán sporu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario odvolanie žalovaného proti jeho výrokom I. a II. podľa § 386 písm. c) CSP odmietol a vo výroku III. a tiež v závislom výroku IV. o trovách konania rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. Vo vzťahu k výrokom I. a II. odvolací súd uvádza:

19. V zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

20. Podľa ust. § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

21. V prejednávanej veci podal žalovaný odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie (zahnutého do výroku napadnutého rozsudku) o vylúčení vzájomnej žaloby žalovaného na samostatné

konanie (výrok I.) a o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania (výrok II.). S poukazom na znenie ust. § 355 ods. 2 CSP odvolací súd skúmal, či zákon proti takémuto rozhodnutiu odvolanie pripúšťa.

22. V ustanovení § 357 CSP zákonodarca jednoznačne špecifikoval prípady, v ktorých je odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie prípustné. Je zrejme, že zákon proti rozhodnutiu súdu o vylúčení vzájomnej žaloby žalovaného na samostatné konanie nepripúšťa. Dôvody pre prerušenie konania sú upravené v § 162 až § 164 CSP. Prerušenie konania len z niektorých z nich však zakladá prípustnosť odvolania. Tieto prípady sú uvedené v § 357 písm. n) CSP. V týchto prípadoch proti uzneseniu o prerušení konania zákon pripúšťa odvolanie bez ohľadu na to, či bolo uznesenie vydané na návrh alebo bez návrhu. Ak bol však podaný návrh na prerušenie konania a súd mu nevyhovet, nie je proti zamietavému uzneseniu prípustné odvolanie podľa § 357 písm. n) CSP.

23. Zároveň odvolací súd dodáva, že na neprípustnosti odvolania proti predmetnému uzneseniu nič nemení ani skutočnosť, že strany sporu boli okresným súdom v napadnutom rozsudku poučení o možnosti podať proti nemu odvolanie. Ani skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne poučil účastníkov konania o prípustnosti opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu nezakladá ich procesnú legitimitáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť je ex lege vylúčená. Civilný sporový poriadok v ust. § 362 ods. 3 poskytuje stranám ochranu iba v prípade nesprávneho poučenia o neprípustnosti odvolania, ktorá spočíva v tom, že odvolateľ je oprávnený podať odvolanie v zákonom predĺženej trojmesačnej lehote plynúcej od doručenia odvolaním napadnuteľného rozhodnutia čo však nie je situácia, ktorá vznikla v danom prípade.

24. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie žalovaného proti výroku I. rozsudku o vylúčení vzájomnej žaloby žalovaného na samostatné konanie a proti tiež proti jeho výroku II. o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania postupom podľa § 386 písm. c) CSP o d m i e t o l .

25. Vo vzťahu k výroku III. napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza:

26. Odvolací súd v predmetnej časti podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a (až na výnimku uvedenú ďalej) v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v prejednávanej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie (hoci veľmi stručne) odôvodnil v súlade s ust. § 220 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP), ktoré však v odôvodnení svojho rozhodnutia doplnil spôsobom uvedeným ďalej.

27. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolaciu argumentáciu žalovaného formulovanú v jeho opravnom prostriedku. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť žalovaného za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

28. Odvolateľ vo svojom opravnom prostriedku vo vzťahu ku skutkovými tvrdeniam len zopakoval svoju argumentáciu prezentovanú v prvoinštančnom konaní. Vyplýva z nej, že sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

29. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobe žalobcu vyhovet, pričom ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci a právnou

úpravu viažucu sa k predmetu sporu. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaného okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd len doplnil stručné dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp.zn. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého "...odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania".

30. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/256/2019 sa žalobca Q. žalobou domáhal voči žalovanému E. P. zaplatať náhradu polovice splátok tohto istého úveru, ako v aktuálne vedenom spore, zaplatených žalobcom peňažnému ústavu, za iné obdobie, ako je tomu v aktuálne prejednávanej veci (konkrétne za obdobie mesiacov 06/2016 až 07/2016), pričom i tento žalobou uplatnený nárok vyplýval z Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016 uzavretej stranami sporu ako pôvodnými účastníkmi združenia. V označenom konaní bol žalovaný rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 5C/256/2016-398 zo dňa 14.03.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/152/2019-464 zo dňa 18.11.2015 zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 13.694,63 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 13.694,60 Eur od 16.07.2016 do zaplatať, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne súd uložil priznať žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 06.02.2020. Skôr ako Okresný súd Martin v aktuálne vedenom spore sp.zn. 24C/80/2019 pristúpil k rozhodnutiu v merite veci, skúmal, či má splnené podmienky konania, t. j. či sa podľa § 230 CSP nejedná v danom prípade o prekážku veci rozsúdenej, pričom dospel k záveru, že v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/256/2016 už súd právoplatne medzi tými istými sporovými stranami v rovnakom procesnom postavení rozhodol i o vyriešení tzv. predbežných otázok (konkrétne o platnosti uzavretej Dohody o rozpustení združenia, použitia predmetného úveru na nadobudnutie majetku uvedeného združenia, záväzku žalovaného spoločne a nerozdielne vrátiť tento úver a záväzku žalovaného nahradit' žalobcovi polovicu jeho splátok úveru). Týmto závermi (t. j. hmotnoprávnym posúdením/vyriešením právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným) je preto súd viazaný aj pri rozhodovaní aktuálnej sporovej veci Okresného súdu Martin sp.zn. 24C/80/2019.

31. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na právne závery prijaté Ústavným súdom SR v uznesení č. k. II.ÚS 414/2017-9 zo dňa 22. júna 2017:

„Právoplatným rozsudkom súdu na peňažné plnenie pre adresátov účinkov záväznosti tohto rozhodnutia označeným v ust. § 159 ods. 2 O.s.p. (teraz § 228 ods. 1 CSP - poznámka odvolacieho súdu) sa zakladá prekážka právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p. - teraz § 230 CSP - poznámka odvolacieho súdu), takéto rozhodnutie po uplynutí paričnej lehoty je exekučným titulom. Účinky tohto právoplatného rozhodnutia sa vzťahujú na účastníkov konania (teraz strany sporu - poznámka odvolacieho súdu), v ktorom bolo vydané, jeho výrok je tiež záväzný pre súdy a iné štátne orgány, a to aj vtedy, ak ako predbežnú otázku posudzuje právny vzťah medzi týmito účastníkmi, ktorý sa vyriešil uvedeným právoplatným súdnym rozhodnutím. Navrhovateľ/žalobca, ktorý bol účastníkom konania, v ktorom súd vydal právoplatné rozhodnutie ukladajúce v jeho prospech odporcovi/žalovanému platobnú povinnosť, je týmto rozhodnutím (jeho výrokom) viazaný; preto nemôže v inom súdnom konaní úspešne uplatňovať proti odporcovi/žalovanému ten istý nárok už raz priznaný právoplatným rozhodnutím. Pokiaľ by išlo o iný nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov/strán došlo právoplatným rozhodnutím súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok odvodzuje, súd v tomto ďalšom konaní je pri zodpovedaní predbežnej otázky, (ktorá sa právoplatným súdnym rozhodnutím už vyriešila ako vec sama), týmto riešením viazaný. Nesmie preto vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie platobnej povinnosti (príslušného nároku na plnenie) medzi tými istými účastníkmi/stranami, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Raz vydané právoplatné rozhodnutie je zásadne nezmeniteľné. Význam právoplatnosti rozhodnutia sa neobmedzuje len na rovinu prekážky res iudicata ako neodstrániteľnej prekážky konania, t. j. neprípustnosť nového prejednávania už raz rozhodnutej veci.

Právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie, vytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci o žalobe o určení právneho vzťahu alebo práva, ak otázka, či tu právny vzťah je, alebo

nie je (resp. či tu právo je alebo nie je), bola posúdená pri rozhodovaní o žalobe na plnenie z toho istého právneho vzťahu alebo práva (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/288/2009 zo dňa 14.01.2010).

Veľký senát občianskoprávneho a obchodnoprávnej kolégia NS ČR dňa 25.06.2014 pod sp.zn. 31Cdo/2740/2012 vydal toto rozhodnutie: „Ak je rozhodnutím o veci samej (jeho výrokom) v spore o splnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva úplne vyporiadaný právny vzťah žalovaný v spore o plnenie na riešení predbežnej otázky (riešenie prijaté v takomto spore vyčerpalo bez zostatku obsah predbežnej otázky, z ktorej už (preto) nemôžu vzniknúť ďalšie spory o splnenie povinnosti medzi tými istými účastníkmi/stranami), potom nasledujúcemu sporu o určenie, či tu právny vzťah (právny pomer) alebo právo je či nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorým má byť výrokom súdneho rozhodnutia znovu posúdená rovnaká predbežná otázka, už bráni prekážka veci rozsúdenej (res iudicata). Rovnaké stanovisko zaujal NS SR v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/44/2010, sp.zn. 1Cdo/133/2009 a tiež Ústavný súd SR sp.zn. II.ÚS 349/09-36 z 20.01.2010.“

32. Možno teda zhrnúť, že ak je v aktuálne prejednáwanej veci predmetnom sporu zaplatenie časti splátok tohto istého úveru, len za iné obdobie, ako tomu bolo v predchádzajúcom právoplatne skončenom spore Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/256/2016 a základ nároku uplatneného žalobou v tomto v poradí druhom spore sp.zn. 24C/80/2019 vedenom na Okresnom súde Martin vyplýva z toho istého právneho vzťahu medzi tými istými účastníkmi/stranami, pričom žalovaný bol už v predchádzajúcom konaní zaviazaný rozsudkom na plnenie v prospech žalobcu, je súd aktuálne v prejednávanom prípade sp.zn. 24C/80/2019 takýmto vyriešením právnej otázky (t. j. hmotnoprávnym posúdením/vyriešením právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným) viazaný, má teda vyriešený základ nároku uplatnený žalobou. Zároveň právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie, vytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci o žalobe na určenie právneho vzťahu alebo práva, keďže otázka, či tu právny vzťah je, alebo nie je (resp. či tu právo je, alebo nie je), bola posúdená pri rozhodovaní o predchádzajúcej žalobe na plnenie z toho istého právneho vzťahu alebo práva. Netreba tiež opomínať fakt, že základné právo na súdnu ochranu spravidla chráni právo na prístup k súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, resp. zákaz procesnej arbitrárnosti, a napokon zakazuje úplne vybočiť z hmotnoprávneho rámca, čo judikatúra označuje ako rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy (IV. ÚS 77/02). Na absolútnu neplatnosť prihládajú sudy ex offa, t. j. aj bez námietky účastníka/strany a z tohto pohľadu majú silnú pozíciu pri rozhodovaní zmluvných sporov (pozri napr. nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 294/2018-72 zo dňa 11. októbra 2018). Základným princípom výkladu zmlúv je však priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou a nie zásadou (pozri nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 242/2007 z 22. novembra 2007). Bolo tomu nesporne tak aj pri rozhodovaní súdu o predchádzajúcej žalobe na plnenie v spore sp. zn. 5C/256/2016, pretože inak by súd nebol žalobcovi priznal plnenie na základe Dohody o rozpustení združenia zo dňa 31.05.2016 uzavretej stranami sporu ako pôvodnými účastníkmi združenia; ale po zistení dôvodu absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu by žalobu zamietol.

33. Rovnako neobstojí ani odvolacia argumentácia žalobcu smerujúca voči procesnému postupu okresného súdu v súvislosti s aplikáciou tzv. koncentračnej zásady, ktorej podstata spočíva v tom, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesno-právne účinky. Absencia procesno-právnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany (§ 149 CSP). Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok osobitné procesno-právne sankcie (v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu) za to, že strana sporu porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu (procesná diligencia). Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 Základných princípov CSP tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti. Procesné úkony nesmú viesť k prieťahom v konaní (článok 5 Základných princípov CSP). Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Zásada koncentrácie konania sa uplatňuje v dvoch podobách, a to ako koncentrácia vhodná (§ 153 CSP - sudcovská koncentrácia konania) a koncentrácia nutná (§ 154 CSP - zákonná koncentrácia

konania). Sudcovská koncentrácia konania je v dispozičnej právomoci súdu. Zákonná koncentrácia konania je pre súd a strany sporu obligatórna.

34. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Napr. nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného úkonu a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky.

35. Predloženie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktoré nie je včasné, je definované v § 153 ods. 1 druhá veta CSP. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Toto pravidlo je legis generalis. Neaplikuje sa, ak osobitná právna úprava poskytuje strane sporu lehotu na vykonanie určitého procesného úkonu. O tom, či súd omeškaný procesný úkon strany ospravedlní alebo nie, nevydáva procesné uznesenie. V odôvodnení rozsudku vo veci samej však vysvetlí, že na procesný úkon strany neprihliadol a z akých dôvodov.

36. Zavedenie inštitútu koncentrácie konania do procesnej úpravy bolo odrazom potreby urýchlenia vybavovania sporovej agendy, ktorá bola v minulosti mnohokrát zdržiavaná opakovanými a postupnými procesnými návrhmi strán, hoci tieto mohli byť realizované v počiatočných fázach konania. Daná taktika žalobcu či žalovaného vytvárala priestor pre viacnásobné odročovanie pojednávanií, produkovanie ďalších a ďalších dôkazov a vzniku mnohých reštančných vecí, ktoré pri rešpektovaní princípu hospodárnosti konania mohli byť ukončené v podstatne kratšom čase. Koncepcia Civilného sporového poriadku zvýšila v tejto súvislosti zodpovednosť strany sporu za uplatňovanie jej práv a vytvára tak tlak na dodržiavanie určených lehôt. Dôsledné použitie koncentračnej zásady je namieste predovšetkým v prípadoch zastúpenia sporových strán advokátmi, ktorí sú ako vysokokvalifikovaní odborníci v oblasti práva povinní v duchu procesnej ekonomie prezentovať tvrdenia a dôkazy včas, v lehotách určených zákonom a súdom a vždy vtedy, keď ich objektívne majú k dispozícii. Nerešpektovaním týchto zásad sa tak žalobca či žalovaný vystavujú riziku neúspechu v spore. K oprávneniu sudcu vychádzať v jednotlivom prípade z ustanovenia § 153 CSP odvolací súd odkazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR II. ÚS 530/2018.

37. Z ust. § 152 CSP vyplýva, že hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Hmotnoprávna námietka je vždy adresovaný právny úkon. Na zavŕšenie procesu vzniku adresovaného právneho úkonu sa vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi. Adresátom je subjekt určený hmotným právom. Je ním preto protistrana (nie súd). Ak je hmotnoprávna námietka urobená prostredníctvom súdu (vo forme podania), má sa za to, že prejav vôle došiel do sféry adresáta (protistrany) okamihom, keď sa o ňom protistrana v konaní dozvedela (§ 124 ods. 2 CSP). Týmto okamihom nastávajú hmotnoprávne účinky zmeny, zániku alebo oslabenia práva protistrany. Jedná sa však o prostriedok procesnej obrany (§ 149 CSP), pričom uplatnenie hmotnoprávnej námietky podlieha sudcovskej a zákonnej koncentracii konania (§ 153 a § 154 CSP).

38. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaný bol súdom prvej inštancie riadne poučený o sudcovskej koncentracii konania uznesením č. k. 24C/80/2019-169 zo dňa 05.12.2019. Toto uznesenie žalovaného bolo doručené jeho predchádzajúcemu právnomu zástupcovi D. dňa 03.01.2020 postupom podľa § 111 ods. 3 CSP, ktorý si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Zároveň žalovaný, resp. jeho predchádzajúci právny zástupca, ktorému bola písomnosť doručená podľa § 111 ods. 3 CSP, nevyužil možnosť podľa § 114 CSP o odpustenie zmeškania lehoty.

39. Je tak zrejmé, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore postupoval správne a v súlade so zákonom a sudcovskou koncentraciou konania, keď neprihliadol na ďalšie dôkazy a hmotnoprávne námietky predložené žalovaným elektronicky až dňa 02.06.2020, resp. následne na pojednávaní konanom dňa 03.06.2020.

40. Nad rámec uvedeného len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že hmotnoprávna námietka smeruje proti dôvodne uplatnenému nároku, resp. voči dôvodne uplatnenému procesnému útoku, či procesnej obrane (iba že je uplatnená in eventum). Strana sporu, ktorá vznáša hmotnoprávnu námietku, tak uznáva skutkový a právny dôvod nároku protistrany. Ak teda žalovaný vznesie námietku započítania, považuje žalovanú pohľadávku za existujúcu, teda za spôsobilú, aby voči nej bolo započítané. Úloha súdu v spore sa tým mení, keďže spornou už nie je žalovaná pohľadávka, ale pohľadávka, ktorou sa započítava.

41. Okresný súd teda vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 ods. 1 CSP, súčasne spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 až § 222 CSP aj správne a presvedčivo (i keď veľmi stručne) odôvodnil. Odvolacie dôvody žalovaného vyhodnotil krajský súd ako nepodstatné, pričom zároveň nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP). V dôsledku toho krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej, t. j. vo výroku III. ako vecne správny potvrdil.

42. Nadväzne na to odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj závislý výrok IV. o trovách konania napadnutého rozsudku, proti ktorému odvolateľ nevzniesol žiadne odvolacie námietky, ktorý však zodpovedá procesnému úspechu strán v spore a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

43. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi ako úspešnej procesnej strane v rámci tohto štádia konania nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý v ňom úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

44. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).